

Zakrety ortografii- scenariusz zajęć korekcyjno-kompensacyjnych w kl. IV-VIII

Opracowała: Dorota Bukowska

Szkoła Podstawowa im. Polskich Noblistów w Nowych Skalmierzycach

Cele zajęć:

- utrwalenie zasad ortograficznych w formie ćwiczeń praktycznych dotyczących pisowni:

- wielką i małą literą
- wyrazów z ó, u, rz, ż, ch i h
- ę i ą w czasownikach czasu przeszłego
- przymiotników złożonych.

Zakres wykonywanych ćwiczeń zależy od poziomu i indywidualnego tempa pracy.

Na wykonanie ćwiczeń zawartych w karcie pracy można poświęcić dwie jednostki lekcyjne.

Cele zajęć w języku ucznia:

- utrwalam zasady ortograficzne i wykonuję ćwiczenia dotyczące pisowni:

- * wielką i małą literą
- * wyrazów z ó, u, rz, ż, ch i h
- * ę i ą w czasownikach czasu przeszłego
- * przymiotników złożonych.

PISOWNIA WIELKĄ I MAŁĄ LITERĄ

1. Wpisz poprawnie wyrazy.

Jestem (P/polakiem) i mówię po (P/polsku).

Mój kraj to(P/polska), leży na kontynencie o nazwie
.....(E/europa).

W dniu świętego (M/mikołaja) w naszej klasie zawsze organizujemy
.....(M/mikołajki)

2. Popraw i zapisz podane zdanie.

- rzeka wiśła wpada do bałtyku niedaleko gdańska.

.....

- król kazimierz wielki zastąpił jako budowniczy wielu zamków w polsce.

.....

3. Napisz nazwy świąt lub obrzędów, zwyczajów.

11 listopada-

25 grudnia-

1 stycznia-

14 lutego (W/walentyńki)-

Zapamiętaj:

- Nazwy kontynentów, państw i ich mieszkańców piszemy wielkimi literami. Natomiast przymiotniki od nich powstałe małymi literami.
- Nazwy świąt piszemy wielkimi literami, natomiast nazwy obrzędów i zwyczajów małymi, np. andrzejkki, mikołajki.
- Nazwy własne rzek i mórz piszemy wielką literą.

PISOWNIA Ó I U

4. Do podanych wyrazów z ó wymiennym dopisz takie, w których ó wymienia się na o, e, a.

dwór-	ósemka -
dwójka-	skrócić-
szóstka-	pióro-
wrócić-	siódemka-

5. Wpisz poprawnie ó lub u.

Pamiętaj, że końcówki rzeczowników: -un, -unek, -unka oraz czasowników z końcówką -uje piszemy przez u.

sk...ra, rys...nek, ż...ły, piast...nka, oł...wek, opiek...n, wr...bel, rys...je, c...rka.

PISOWNIA RZ I Ź

6. Do podanych rzeczowników dopisz takie ich formy lub wyrazy pokrewne, w których rz wymienia się na r.

trzech-	którzy-
podwórze-	dworzanin-
wierzyć-	powtarzać-
mierzyć-	parzysty-
starzec-	tancerz-

7. W każdym rzędzie dopisz inny przykład ilustrujący pisownię rz po spółgłoskach.

Zapamiętaj: rz piszemy po spółgłoskach: p, b, t, d, k, g, ch, j, w. (Wyjątki: *pszenica, pszczoła, kształt*)

przerwa-
brzuch-
trzy-
drzewo-
krzew-
grzyb-
chrzan-
ujrzeć-
wrzesień-

8. Dopisz wyrazy, w których wyjaśnisz pisownię ż.

Zapamiętaj: literę **ż** piszemy wtedy, gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na: g, z, s, dz, h, ź.

- rozkazę-
- drużyna-
- pieniązek-
- bieżnia-
- wyżej-
- książka-
- dróżka-
- grożę-

9. Wpisz poprawnie rz, ż lub sz.

....arówka, p...czoła, bu...a, ...eka, p...enica, ...yrafa, k...taft.

PISOWNIA H I CH

Zapamiętaj:

Dwuznak **ch** piszemy:

- gdy w innych formach danego wyrazu lub w wyrazach pokrewnych wymienia się na **sz**, np.:

blacha - bo: blaszka

Literę **h** piszemy:

- w wyrazach tzw. hałaśliwych, np. harmider.

- gdy wymienia się na: g, ż, z.

- w wielu wyrazach, których pisowni nie wyjaśnia reguły. Wyrazy te trzeba zapamiętać.

10. Wpisz poprawnie h lub ch.

....otel, mu...a, ...erbata, ...ałas, ...andel, kieli...,arcerz, dru...,istoria,

bo...ater, ...uk, ...arakter, ...ymn, ...uślawka, ...leb, ...okej.

PISOWNIA Ą I Ę W FORMACH CZASOWNIKÓW

11. Uzupełnij luki odpowiednimi formami czasowników w czasie przeszłym.

	on	ona	oni
westchnąć	westchnął		
krzyknąć			
zacząć			
odpocząć			

PISOWNIA PRZYMIOTNIKÓW ZŁOŻONYCH

Zapamiętaj:

1. **Łącznie**- przymiotniki złożone z członów nierównorzędnych znaczeniowo, w których główne znaczenie zawarte jest w członie drugim, natomiast człon pierwszy określa bliżej to znaczenie, np. jasnoniebieski, bladoróżowy, zachodniopomorski, narodowowyzwoleńczy, popularnonaukowy, perłoszary (szary z odcieniem perłowym);

2. **Z łącznikiem**- gdy człony są równorzędne, np. flaga biało-czerwona, kraj przemysłowo-rolniczy. (Wyznacznikiem formalnym może tu być spójnik *i*, który podstawiamy zamiast łącznika, np. flaga biała i czerwona, kraj przemysłowy i rolniczy).

12. Zapisz nazwę kolorów jako przymiotniki złożone.

Jasny odcień błękitnego-

Żółty i niebieski-

biała i czerwona -

Szary z odcieniem brązowego-

13. Podsumowanie.

Co wynoszę z dzisiejszych zajęć?

- Znam zasady dotyczące pisowni

- Muszę utrwalić sobie pisownię wyrazów z

Bibliografia:

H. Dobrowolska, U. Dobrowolska, *Język polski – Jutro pójdę w świat, zeszyt ćwiczeń*.

Warszawa, WSiP, 2020.